

TÜRK EDEBİYATINDA SELİMNAMELER

*Mustafa ARGUNŞAH**

ÖZET

Osmanlı dönemi Türk edebiyatında I. Selim ve II. Selim dönemlerini anlatan manzum ve mensur eserler yazılmıştır. Bu eserlerin bazıları padişahın doğumundan ölümüne kadarki dönemi anlatırken bazıları da hayatının belli bir dönemini anlatmakla yetinmişlerdir. Tarihi ve kültürel değerleri yanında Bitlisli Şükri'ninki gibi dil bakımından önemli olan Selimnameler de vardır. Bu çalışmada, Selimnameler Türkçe, Arapça ve Farsça olmalarına göre tasnif edilecek, muhtevalarıyla üzerinde yapılan çalışmalar verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Selimname, Osmanlı tarihi, I. Selim, II. Selim.

SELINMAMES IN TURKISH LITERATURE

ABSTRACT

In Turkish literature in the era of Ottoman, a number of literary works in the form of prose and poetry were written. While some these works mentioned the time between the birth and death of the sultan, others talked only about a particular time in his lifespan. As well as their historical and cultural value, there are also some Selimnames like that of Bitlisli Şükri (Şükri of Bitlis) which is important in language too. In this article, Selimnames will be classified as being Turkish, Arabic and Persian, and their contents and works on them will be given.

*Prof. Dr., Erciyes Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Öğretim Üyesi. argunshah@erciyes.edu.tr

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/8 Fall 2009*

Key Words: Selimname, History of Otoman, I. Selim, II. Selim.

Selimname, I. Selim (Yavuz Sultan Selim) ile II. Selim'in hükümdarlık yıllarının anlatıldığı manzum, mensur veya manzum-mensur karışık tarihî eserlere verilen addır. Bilinenler içerisinde yalnız Kazasker Vusulî Mehmed Çelebi'nin Selimnamesi II. Selim'i anlatmakta, geri kalanları I. Selim'i anlatmaktadır. Çoklukla Türkçe olmakla birlikte Arapça ve Farsça Selimnameler de yazılmıştır.

I. Selim'den itibaren Osmanlı hükümdarlarının tek tek devirlerini anlatan tarihî eserler yazılmaya başlanmış, bunlar Selimname, Süleymanname gibi adlarla anılmıştır. Selimnameler Osmanlı tarihçiliği bakımından önemli bir kaynak oluşturmaktadır. Çünkü bu eserleri yazanlar, çoklukla ya bu hükümdarların devrinde yaşamış, onunla sarayda veya seferlerde birlikte olmuş, ya da yakınlarında bulunmuş kişilerin anlattıklarına dayanmışlardır.

Yavuz Sultan Selim'in sağlığında başlayan (Örn. Keşfi'nin eseri) Selimname yazarlığı Kanuni Sultan Süleyman zamanında doruğa ulaşmıştır. I. Selim devri olaylarını anlatan eserlerin büyük bir kısmı bu büyük hükümdar zamanında yazılmıştır. Özellikle Osmanlı Devletinin sınırlarının ve gücünün doruğa çıktığı bu devirde sanat faaliyetleri de artmış, şair ve ediplere değer verilmiş, onlar korunmuş ve yazıp getirdikleri eserler hükümdar tarafından ödüllendirilmiştir. Bu sebeple de birçok tarihçi, kahramanlıklarla dolu fakat kısa bir hayat süren Sultan Selim'in ilgi çekici devrini farklı kaynaklara dayanarak defalarca yazmışlar ve oğlu Sultan Süleyman'a sunmuşlardır. Bu yazarların bazıları sarayda önemli mevkilere getirilmiş, Şükrî-i Bitlisî gibi bazıları da yüklü miktarda para yanında tımarla da ödüllendirilmiştir.

Selimnamelerin bazıları, daha Sultan Selim'in 1509 yılında Trabzon valisiyken Gürcülerle yaptığı savaşları anlatarak başlarlar. Birçok eserde onun kardeşleri Korkut ve Ahmet ile yaptığı taht mücadelesi geniş bir yer tutar. Hatta kimi yazarların bu eseri Sultan Selim'in oğlu Kanuni Sultan Süleyman'a sunmaları ve Selim'in mücadeleyi kazanarak iktidara gelmiş olması sebebiyle bu taht mücadelesinde taraf olduğu ve Sultan Selim'i tuttukları görülür. Selim'in tahta geçişi, babasının ölümü, İran ve Mısır seferleri bütün canlılığıyla ve teferruatıyla anlatılır. Eser genellikle Selim'in ölümü ve oğlu Sultan Süleyman'ın tahta geçmesiyle son bulur. Selimnamelerin hepsi Sultan Selim'in hayatının tamamını anlatmazlar. Meselâ İshak Çelebi'nin Selimnamesi, II. Bayezid

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/8 Fall 2009*

devrinin sonlarından başlayıp Selim'in cülusuna kadar getirip bırakmıştır.

Eserlerin tarihî değerleri oldukça yüksektir. Bunlar, bizzat saray çevresinde bulunmuş, hükümdarla birlikte seferlere katılmış kişiler tarafından ya da birinci derecede kaynaklara dayanarak yazılmış oldukları için birer vesika durumundadırlar. Bu yüzden de Yavuz Sultan Selim devri tarihi yazılırken başvurulan en önemli kaynaklar arasında yer alırlar. Selimnameler sayesinde ki, Osmanlı hükümdarları arasında dönemi en iyi aydınlatılan ve kolay yazılabilen I. Selim olmuştur. Selimnameler yalnız birer kuru tarih kitabı değildir. Bir yandan çoğu vesikalı tarihî bilgiler verirken, diğer yandan devrin bütün özelliklerinin bu eserlere yansıdığı görülür. Devlet yönetimi, saray, Osmanlı coğrafyası, ordunun durumu, gelenekler, kültürel yapı, kullanılan silâhlar, savaş taktikleri, hükümdarın ruh hâli, dil, edebiyat, folklor vb. konularda oldukça sağlam bilgiler de bu eserlerde yer almaktadır.

İstanbul ve Anadolu kütüphaneleriyle birlikte Avrupa kütüphanelerinde de çok sayıda Selimname nüshası vardır (Bunlar hakkında bkz. Babinger, Tekindağ, Uğur ve Kartal'ın çalışmaları). Bu eserler üzerinde kimi zaman toplu, kimi zaman da bağımsız çalışmalar yapılmış, özellikle son yıllarda Türkiye'de bazı Selimnamelerin metinleri yayımlanmıştır.

Selimnameler Türkçe, Arapça ve Farsça olarak yazılmıştır. Türkçe metinler çoğu zaman 16. yüzyılın Arapça ve Farsça kelime oranı oldukça yüksek ağıdalı diliyle yazılmış olsalar da içlerinde Şükrî'nin Selimnamesi gibi dil bakımından oldukça önemli ve orijinal olanlar da vardır.

A) I. Selim devrini anlatan Selimnameler:

I. Türkçe Selimnameler:

1. İshak Çelebi'nin Selimnamesi:

İshak Çelebi, 1465 yılında Üsküp'te doğmuş, bu şehirde müderrislik yapmış (KARTAL 2002: 127), 1535'te Şam'a kadı olarak tayin edilmiş ve 1537 veya 1538'de ölmüştür (SAVAŞ, 5-6). Kartal doğum ve ölüm tarihlerini 1493-1542 olarak vermektedir. İshak Çelebi, kısa bir süre de Selim'in yanında bulunmuştur (KARTAL 2002: 127). Selimname, 1509 yılında İstanbul'da meydana gelen büyük depremin anlatılmasıyla başlar. Sultan Bayezid'in oğulları arasındaki rekabet, Şahkulu isyanı, Bayezid'in ölümü, Selim'in cülusu, Şehzade Ahmed'in Sultan Selim'e karşı ayaklanması olayıyla biter (SAVAŞ 1986: 8). Üç yıllık kısa bir dönemi anlatan çok önemli

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/8 Fall 2009*

bir kaynak niteliğine sahiptir. Eser daha sonraki yıllarda Osmanlı tarihçileri tarafından hemen hemen aynen iktibas edilmek suretiyle birçok kitaba (Örn. Hoca Sadeddin'in Tacü't-Tevarih'i) kaynaklık etmiştir (SAVAŞ 1986: 10-12). Mensur olarak yazılan eserde çokça beyit ve şiirler vardır. Eserin dili çok ağırdır. Fakat yer yer mahallî söyleyişler de bulunmaktadır. Çok okunduğu ve çoğaltıldığı anlaşılan İshak Çelebi'nin 200 sayfalık bu eserinin 16 nüshası tespit edilmiştir (SAVAŞ 1986: 16). Parmaksızoğlu'nun bir makale ile bilim dünyasına tanıttığı (PARMAKSIZOĞLU 1953: 123-134) eserin karşılaştırmalı metni Hamdi SAVAŞ tarafından doktora tezi olarak hazırlanmış, fakat yayımlanmamıştır (SAVAŞ 1986: 1986). Türkçe şiirler de yazan İshak Çelebi'nin divanı ise yayımlanmıştır.

2. Sücudî'nin Selimnamesi:

Sücudî, Lâtîfî'ye göre Priştineli, diğer kaynaklara göre de Kalkandelenli'dir (TEKİNDAG 1970: 216; KARTAL 2002: 138). Yazarın Osmanlı Devletindeki görevleri Veziriazam Piri Mehmed Paşa'ya divan kâtipliğiyle başlamış, Selim'in son zamanlarında silâhtar kâtipliği görevine getirilmiş, hükümdarla birlikte İran ve Mısır seferlerine katılmış, Kanunî'nin iktidarının ilk yıllarında (Kartal'a göre ortalarında, KARTAL 2002: 138) hac yolunda vefat etmiştir (TEKİNDAG 1970: 216; UĞUR 1985: 13). Selim Mısır seferine çıkarken fetihlerini yazmak üzere Sücudî'yi de beraberinde götürmüş, fakat yazdığı Selimname'yi beğenmemiştir (KARTAL 2002: 138).

Sücudî'nin Selimnamesi, yer yer esere serpiştirilmiş birkaç beyit de bulunan mensur bir eserdir. Ağır bir dil ve süslü üslûpla yazılmıştır. Eser, İshak Çelebi'nin Selimnamesinin zeyli gibidir. Diğer Selimnameseler umumiyetle hükümdarın Trabzon valiliği yıllarından başlamaları ve kardeşler arasındaki kavgalara uzun yer vermelerine rağmen Sücudî'nin eseri Selim'in 25 Nisan 1512 Cumartesi günü tahta çıkmasıyla başlar. Eserin daha başlarında (7a) İran seferinin hazırlıkları anlatılır. Hadiseler hakkında çok teferruatlı bilgiler vermese de olayların meydana geldiği tarihlerin günü gününe kaydedilmiş olması eserin tarihî değerini yükseltmektedir. Meselâ, Kansu Gavrî ile Selim'in orduları 25 Ağustos 1516'da Mercidabık Ovası'nda karşılaşmış, Ridaniye Savaşı 23 Ocak 1517 Perşembe günü olmuştur.

Eser, Selim'in sekiz yıllık hükümdarlık döneminin tamamını anlatmaz. Diğer eserler umumiyetle hükümdarın ölümü ve oğlu Kanunî Sultan Süleyman'ın tahta geçmesiyle tamamlanırken bu eser Mısır seferinden sonra Selim'in övülmesi ve dua ile biter.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/8 Fall 2009*

Üç nüshası tespit edilen eser İbrahim Hakkı Çuhadar tarafından yüksek lisans tezi olarak hazırlanmış, fakat yayımlanmamıştır (ÇUHADAR 1988).

3. Keşfi'nin Selimnamesi:

Keşfi Mehmed Çelebi, Amasya valisi Hızır Ağa'nın oğlu olup I. Selim'in Trabzon valiliği döneminde devlet hizmetine girmiş; divan kâtipliği ile Anadolu defterdarlığı görevlerinde bulunmuş ve 1524-25 yılında İstanbul'da ölmüştür (BURSALI 1975: 82; TEKİNDAĞ 1970: 202).

1514 yılında yazmaya başladığı Selimnamesini Kanunî'nin cülüsundan sonra 1521'de temize çeken Keşfi, eserinde birçok olaya da tarih düşürmüştür (TEKİNDAĞ 1970: 202). Verdiği bilgiler tamamen doğrudur. Edebî yöne ağır basan eser mensur olarak yazılmasına rağmen bol bol kıt'alar, beyitler, kasideler, murabbalar da süslenmiştir. Dili Arapça ve Farsça terkiplerle dolu ağır bir Osmanlıcadır.

Selimname, Sultan Bayezid'in son dönemi ve hastalığı hakkında geniş bilgiler vererek başlar (SEVERCAN 1988: 3). I. Selim'in ölümü ve oğlu Kanuni Sultan Süleyman'ın tahta geçmesiyle tamamlanır. İki yazma nüshası tespit edilen eserin metni Şefâettin Severcan tarafından yüksek lisans tezi olarak hazırlanmış (SEVERCAN 1988), fakat yayımlanmamıştır.

4. Şükrî-i Bitlisî'nin Selimnamesi:

Hayatı hakkında Selimnamede kendisinin anlattıkları dışında fazla bir bilgiye sahip değiliz. Onun Osmanlı sarayına girmeden önce Akkoyunluların hizmetinde olduğu belirtilmektedir (STEİDL 1942: 187). Şuara tezkireleri Şükrî'nin ümeradan veya Bitlis'in mahallî beylerinden biri olduğunu belirtmekle yetinmektedirler. Yazar, Selimnamesinde birçok marifetleri olduğunu, altı dilde gazel söylediğini, Nevayî dilini bildiğini ve onun gibi Çağatay Türkçesiyle şiirler yazdığını anlatmaktadır.

Yavuz Sultan Selim ve Kanuni Sultan Süleyman devirlerinde birçok devlet görevinde bulunmuş olan Şükrî'nin yazmış olduğu Selimname birçok bakımdan önemlidir. Üzerinde en çok durulmuş, özellikle dilinin orijinalliği sebebiyle Avrupa'da üzerinde dil çalışmaları yapılmış ve metni ülkemizde iki defa yayımlanmıştır. Eser Herbert Jansky'nin dikkatini çekmiş, Sultan Selim'in yakınında bulunan Şükrî'nin bu eserin tarihî bilgi bakımından çok zengin bir kaynak ve dil abidesi olduğunu belirtmiştir (JANSKY 1929: 31). Jansky, Viyana nüshasının dili üzerine öğrencisi A. Steidl'e doktora tezi

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/8 Fall 2009*

hazırlatmış, Argunşah da eserdeki Çağatayca unsurları işlediği bir yüksek lisans tezi yapmış (ARGUNŞAH 1986) ve aynı konuda bir makale yayımlamıştır (ARGUNŞAH 1988).

Şükrî, Dulkadir Türkmen Beyliğine tayin edilmiş olan Şehsüvaroğlu Ali Bey'in anlattıkları ve kendi gözlemleriyle manzum bir Selimname yazmıştır. Şehsüvaroğlu'nun katledilmesinden sonra yerine getirilen Koçi bin Halil'in hizmetinde çalışmaya başlayan Şükrî, yazdığı Selimnameyi Koçi Bey'e okumuş, yanlışlıklarla dolu olduğu gerekçesiyle beğenilmeyince şair Koçi Bey'in anlattıklarıyla eserini H. 930 (1523-1524) yılında yeniden tertip etmiştir. Yazdığı eseri 1530 yılında Veziriazam İbrahim Paşa vasıtasıyla Kanuni Sultan Süleyman'a takdim etmiş ve ondan 15.000 akçe caize almış, ayrıca Diyarbakır taraflarında zeamet ile ödüllendirilmiştir. Sultan Süleyman kendisinden doğumundan cülûsuna kadarki hayatı hakkında bir Süleymanname yazmasını istemiş, fakat şairin ömrü yetmemiştir.

Şükrî'nin Selimnamesi Selim'in Trabzon valisiyken Gürcistan seferiyle başlar, ölümü ve oğlu Süleyman'ın tahta geçmesiyle son bulur. 5829 beyitlik (ARGUNŞAH 1997) hacimli bir manzum eser olan Selimname, Osmanlı sahasında yazılmış olmasına rağmen Çağatay ve Azeri Türkçesi özelliklerini de yansıtmaktadır. Yazarın arkaik bir dil kullanması daha sonra şair Cevrî tarafından eleştirilmiş ve eser devrin diline göre yeniden yazılmıştır. Özellikle kardeşler kavgasında Şükrî'nin Korkut'un tarafını tuttuğu gibi bir eleştiri yapılmışsa da (ATEŞ 1937-1938: 23; TEKİNDAG 1970: 216) verilen bilgiler güvenilir bulunmuş ve kaynak olarak Osmanlı tarihçileri tarafından kullanılmıştır. Özellikle Mısır seferiyle ilgili verdiği ayrıntılı bilgiler daha sonra yazılan birçok eserde geniş ölçüde iktibas edilmiştir (Hoca Sadeddin ve Gelibolulu Ali vb.). Şükrî'nin Doğu Anadolu olması sebebiyle Selim'in İran seferinde konulan yerlerin adlarını ayrıntılı olarak vermesi de takdir edilmiştir.

Eserin 9 nüshası tespit edilmiştir. Selimname Mustafa Argunşah (ARGUNŞAH 1997) ve Ahmet Uğur vd. (UĞUR vd. 1995) tarafından yayımlanmıştır.

Şükrî'nin Selimnamesi Cevrî ve Yusuf tarafından yeniden ele alınmıştır. 17. yüzyıl şairlerinden ve Divan-ı Hümayun kâtiplerinden İbrahim Cevrî, Şükrî'nin şiirde başarı gösteremediğini söyleyerek, eserinin dilini kaba, eski ve tatsız, sözlerini gevşek, üslûbunu yavan bulmuştur. Bu yüzden aynı vezni koruyarak kitabı yeniden yazmıştır. Tek nüshası Millet Kütüphanesi Manzum Böl. 1310 numarada kayıtlıdır (ARGUNŞAH 1986: 42-45).

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/8 Fall 2009*

Çerkesler kâtibi Yusuf, 1620 yılında Şükrî'nin Selimnamesini nesre çevirmiştir. Çeviride kimi kısımları aynen muhafaza ederken kimi bölümleri de kısmen atlamıştır. Hatta zaman zaman olayları Şükrî'nin dışında başkalarından duyduğu biçimiyle vermiştir. Özellikle Mısır seferiyle ilgili bilgilerde “ravi kavlince, ehl-i tarih kavlince” diyerek farklı bilgiler eklemiştir. Eserin kütüphanelerimizde birçok nüshası vardır (ARGUNŞAH 1986: 25).

5. Kemal Paşazade'nin Selimnamesi:

İbni Kemal adıyla da tanınan ve asıl adı Şemseddin Ahmet olan Kemal Paşazade 1468-1469 yılında Tokat'ta doğmuştur (KARTAL 2002: 128). Dedesi Kemal Paşa'ya izafeten bu adı almıştır. Dedesi Kemal Paşa ve babası Süleyman Çelebi Fatih ve II. Bayezid dönemlerinin ileri gelenlerindendi. Babası Süleyman Çelebi, Amasya muhafızlığı ve Tokat sancak beyliği görevlerinde bulunmuştur. İyi bir tahsil gören Kemal Paşazade önce askerî sınıfa girmiş, daha sonra ilmiyeye geçmiştir. Kanunî devrinde şeyhülislâm olmuş, 1534 yılında vefat etmiştir.

Kemal Paşazade'nin çok sayıda Arapça, Farsça ve Türkçe eseri vardır (ATSIZ 1966: 71-112; UĞUR 1987: 1-18). II. Bayezid'in isteği üzerine her hükümdara bir defter ayırmak üzere *Tevarih-i Âl-i Osman* adlı Osmanlı tarihini yazmıştır. Bunlar Bayezid devrini de içine alacak şekilde sekiz defterdir. 8. defter, 1481'de II. Bayezid'in tahta çıkışından başlayıp 1510-1511 yılına kadar geçen olayları ihtiva eder (UĞUR 1997). II. Bayezid'e sunulan bu eserlerde padişahın son dönemi tamamlanamamıştır. Kemal Paşazade II. Bayezid'in ölümünden sonra yarım kalan dönemi yine 8. defter adını verdiği bir parçayla tamamlamıştır (UĞUR 1985: 28-64). Ek 8. defter II. Bayezid'in hayatının son dönemi ve I. Selim'le kardeşleri arasında cereyan eden olaylar Selim'in İstanbul'a gelerek babası tarafından kabul edilmesine kadarki dönemi anlatır. 9. Defterin (UĞUR 1985: 65-128) yarısı kaybolmuştur. Bu yarım eser, Selim'in tahta geçmesiyle başlayıp İran seferinin sonunda hükümdarın Amasya'ya gelişine kadarki dönemi anlatır. X. Defter ise (SEVERCAN 1996) 21 Eylül 1520 Cumartesi gecesi Sultan Selim'in ölümü ve 30 Eylül 1520 Pazar günü Sultan Süleyman'ın cülûsuyla başlar (SEVERCAN 1996: 19). Kemal Paşazade'nin meşhur “*Öldü Sultan Selim hayf u dirîg / Hem kalem ağlasun ana hem tîg*” redifli 6 bentlik mersiyesi bu cildin başında yer alır (SEVERCAN 1996: 14-19). Bu son cilt Kanunî'nin Mohaç seferinden dönüşüne kadarki (1527) dönemi anlatır.

Topkapı Sarayı, Hazine 1424 numarada Kemal Paşazade'nin Selimnamesi adıyla kayıtlı eserden hareketle bazı kaynaklar, Kemal Paşazade'nin 10 defterlik *Tevarih-i Âl-i Osman* dışında bir de

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/8 Fall 2009*

Selimname yazdığını kaydederler. Şerafettin Turan'ın yazarın tarihî eserleri arasında adını kaydetmediği (TURAN 1991: XVI-XIX) Selimname'nin Kemal Paşazade'nin olup olmadığı tartışmalıdır. Eser üzerinde yüksek lisans tezi hazırlayan Ali Kökoğlu, Kemal Paşazade'ye atfedilen bu Selimnameyle Sa'dî b. Abdülmüteal'in Selimnamesini karşılaştırır ve iki eser arasında yakın benzerlikler bulur. Hatta yaptığı karşılaştırmalar neticesinde her ikisinin aynı eser olduğunu iddia eder (KÖKOĞLU 1994: 24-25). Ahmet Uğur da eserin Kemal Paşazade'ye ait olmadığını, müstensihin Sa'dî'nin eserin sonuna Kemal Paşazade'nin I. Selim için yazdığı mersiye eklediğini, fakat Sa'dî'nin adını ketebe kaydına koymadığını ileri sürer (UGUR 1978: 375; UĞUR 1985: 15, 3. nu'lu dipnot). Fakat Tekindağ bu görüşte değildir (TEKINDAĞ 1970: 208-209). Karşılaştırmalar sonunda bahsedilen iki Selimnamenin birçok noktada birbirinden ayrıldığı görülmektedir.

Elimizdeki Selimname metni Tevarih-i Âl-i Osman'ın 8 ve 9. defterleriyle karşılaştırıldığında belirgin farklar bulunmaktadır. Bu eser 51 bölümden meydana gelmektedir. Nesir olarak yazılmış, fakat aralara mısra, beyit ve şiir başlıkları altında verilmiş manzum parçalar da serpiştirilmiştir. Eser, II. Bayezid'in tahttan çekilme arzusunu bildirmesi ve Yavuz Sultan Selim'in İstanbul'a gelerek tahta geçmesiyle başlar; padişahın ölümü, oğlu Kanunî'nin tahta geçmesi, son olarak beş bentlik "*Hayfâ Selim şaha hayf ey hidv-i âlem / Gökler giyer kebudî tutmağa sana mâtem*" redifli mersiye (KÖKOĞLU 1994: 228-230) ve Kanunî'ye ithaf edilen beyitlerle biter. Eserde Kemal Paşazade'nin adı yazar olarak geçmemektedir.

Tek nüshası bulunan 109 yapraklık eserde Selim'in kardeşleri Korkut ve Ahmet'le olan kavgası uzun yer tutar. Hükümdar ancak 45. yaprakta tahta çıkar, 53. yaprakta kardeşi Sultan Korkut, 56. sayfada Ahmet ölür. I. Selim devrinde geçen bazı olaylar hakkında başka kaynaklarda bulunmayan (TEKINDAĞ 1970: 209) bilgiler vermektedir.

6. Sa'dî b. Abdülmüteal'in Selimnamesi:

Hayatı hakkında bir bilgi yoktur. Kanunî döneminde yaşamıştır. Babinger, yazarın Rumeli'de doğmuş bir dönme olduğunu söyler (BABINGER 1982: 67). Eser, Selim hakkında verdiği bilgilerden sonra 1511 senesi olaylarıyla başlar, kardeşler arasındaki olaylar teferruatlı bir biçimde verilir. Celâlzade ve Kemal Paşazade'nin Selimnameleriyle kimi benzerlikler göstermektedir. Özellikle son bölümdeki bilgiler Kemal Paşazade'nin verdikleriyle bire bir aynıdır. Her iki eserin aynı olmadığı, Sa'dî'nin Selimnamesini yazarken Kemal Paşazade'den çok yararlandığı, hatta bazı bölümleri

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/8 Fall 2009*

aynen aldığı görüşü daha mantıklı gelmektedir. Eser Kanunî devrinin ilk yıllarına, 1524 yılına kadarki olayları anlatmaktadır (LEVEND 1956: 29; BABİNGER 1982: 68).

Mensur olarak yazılan bu Selimname, Marie Thérèse Speiser tarafından yayımlanmıştır (SPEİSER 1946).

7. Celâlzade Mustafa Çelebi'nin Selimnamesi:

“Koca Nişancı” lâkabıyla bilinen Celâlzade Mustafa Çelebi, aslen Tosyalı'dır. 1516'da Pirî Paşa'nın, Kanunî devrinin başlarında ise Makbul İbrahim Paşa'nın divan kâtipliği görevlerinde bulunmuş, 1524'te reisülküttaplık makamına getirilmiştir. Kanunî ile Irakeyn seferine katılmış, verilen nişancılık (1534) görevini 1556 yılına kadar sürdürmüş ve emekli olmuştur. 1566'da Zigetvar seferinde tekrar bu görevine dönmüş, 1567'de vefat etmiştir. Nesir sanatında usta olan Celâlzade Mustafa Çelebi, Selimnemenin dışında başka eserler de yazmıştır (TEKİNDAG 1970: 211).

Celâlzade, Kanunî devrinin sonlarına doğru yetmiş yaşlarında Measir-i Selim Hanî adıyla bir Selimname yazmıştır. Mensur olan bu eserde mesnevi tarzında yazılmış çok sayıda nazım da vardır. 22 bölümden oluşan eserin dili oldukça ağırdır. Devri iyi bilen yazar, Pirî Paşa'nın anlattıklarından da geniş ölçüde istifade etmiştir. Uzun bir mukaddimenin yer aldığı eser, Selim'in Trabzon valiliğinden başlar, devrinin bütün olaylarını teferruatlı olarak anlattıktan sonra ölümüyle son bulur.

Celâlzade Mustafa Çelebi'nin Selimnamesinin metni hem orijinal diliyle hem de sadeleştirilerek Ahmet Uğur ve Mustafa Çuhadar tarafından yayımlanmıştır (UĞUR-ÇUHADAR 1990).

8. Hoca Sadeddin'in Selimnamesi:

Hoca Sadeddin Efendi, 16. yüzyılın tanınmış şeyhülislâm ve tarihçilerinden biridir. Babası, I. Selim'in altı yıla yakın hizmetinde bulunmuş, onunla yakından konuşma ve görüşme derecesine erişmiş olan Hasan Can'dır. 1536'da doğan Sadeddin Efendi, Manisa valisi III. Murad'ın hocası olmuş ve onun padişah olması üzerine de Hâce-i sultanî unvanını almıştır. Devlette önemli roller oynamıştır. III. Mehmed'le birlikte savaşa katılmış, 1598 yılında şeyhülislâm olmuş ve 1599 yılında vefat etmiştir (TEKİNDAG 1970: 224).

Hoca Sadeddin, en önemli eseri *Tâcü't-tevarih*'te Osmanlı Devletinin kuruluşundan I. Selim'in vefatı ve Kanunî'nin başa geçmesine kadarki tarihî dönemi anlatmıştır. Yazar, 1514-1520 yılları arasında I. Selim'in çok yakınında bulunan babası Hasan Can'dan dinledikleri menkıbe ve hikâyeleri Selimname başlığı altında

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/8 Fall 2009*

yazmıştır. Selimname, 12 hikâyeden meydana gelen küçük bir kitaptır. Kendisi eseri yazış sebebini şöyle anlatır: “Diledim ki, merhum babamdan duyduğum kimi öykü ve menkıbelerden ki, cennet-mekân Arap ve İran ülkelerinin fâtihi Sultan Selim Han (...) hazretleriyle ilgilidir. Bunlar anılarda yaşasın diye güzel bir biçimde satırlara dökeyim. Altı yıla yakın onun hizmetinde bulunmak şerefiyle, bağlılık gereğini yerine getirmiş bir kimse olan ve padişahla yakından konuşmak, görüşmek derecesine erişen babamın gözleri önünde oluşan olayları anlatıp anılarda kalan kimi gerçek haberleri söyleyeyim. Tâ ki zamanın sayfaları arasında bir armağan olup kala...” (PARMAKSIZOĞLU 1992: 122). Özellikle tarihî olayların arka planında olup bitenleri anlatması bakımından önemli bir eserdir. Bu küçük parça *Tacü't-Tevarih*'in IV. cildinde yer almaktadır. Eserin tamamı İsmet Parmaksızoğlu tarafından sadeleştirilerek yayımlanmıştır (PARMAKSIZOĞLU 1992).

9. Muhyî'nin Selimnamesi:

Selimname yazarı Muhyî'nin hangi Muhyî olduğunu kesin olarak bilemiyoruz. Tekindağ Birgili Muhyî'nin olabileceğini tahmin etmektedir (TEKİNDAG 1970: 212).

Muhyî'nin Selimnamesi birçoğunda olduğu gibi, kardeşler mücadelesiyle başlar. Özellikle Dulkadroğlu Alâüddeve Bozkurt Beyle yapılan savaşlar diğerlerinden farklı ve teferruatlı olarak anlatılmaktadır (TEKİNDAG 1970: 214). Eserde çokça Seyyid Mehmed b. Seyyid Ali İznikî'yi kaynak olarak gösterir. Tek nüshası Konya İzzet Koyunoğlu Kütüphanesindedir.

10. Şîrî'nin Selimnamesi:

Gerçek adı Ali olan Şîrî'nin Hersekzade Ahmed Paşa'nın oğlu olduğu kabul edilmektedir. Kanunî zamanında kendisine Mısır'da sancak verilmiş, burada vefat etmiştir (TEKİNDAG 1970: 220). Doğrudan Selimname adını taşımayan, fakat I. Selim devrini anlatan eserler de yazılmıştır. Bunlardan birisi de Şîrî'nin eseridir. *Tarih-i Feth-i Mısır* adlı bu manzum eser diğer Selimnameler gibi kardeşler mücadelesinden başlayıp İran ve Mısır seferlerini de manzum olarak anlatmakta, Selim'in ölümü ve Kanunî'nin tahta geçmesiyle bitirilmektedir (TEKİNDAG 1970: 222).

11. Diğer Selimnameler:

Çoklukla kütüphanelerimizde nüshaları bulunmadığı için hakkında doğrudan bilgi alamadığımız, katologlarda adı geçen Selimnameler ve adı Selimname olmasa da I. Selim devrini anlatan tarihî eserler de vardır. Eski kaynaklarda adları geçmesine rağmen

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/8 Fall 2009*

bugün birçoğu kaybolmuş Selimnameler de vardır ki Babinger (BABİNGER 1982: 60-61, dipnot 2) ve Tekindağ (TEKİNDAG 1970: 229-230) bunların listesini vermiştir:

-İznikli Derunî'nin Muharebât-ı Selim-i Evvel bâ Şâh İsmail ü Gavri: I. Selim'in İran ve Mısır seferlerini anlatan manzum bir eser. Eski kaynaklarda adı geçmesine rağmen nüshaları tespit edilememiştir (BABİNGER 1982: 61; LEVEND 1956: 33).

-Niğdeli Hakî'nin Selimnamesi (BABİNGER 1982: 61).

-Hayatî'nin Selimname ve Şahname adlı eseri (BABİNGER 1982: 61).

-Tarihü's-Sultan Selim Han: Yazarı bilinmeyen, 1499'dan başlayıp I. Selim'in öldüğü 1520 yılına kadarki olayları anlatır (LEVEND 1956: 32).

-Kıssa-i Murarebe-i Kızılbaş: Yazarı bilinmeyen, I. Selim'in İran seferini anlatan bir eserdir (LEVEND 1956: 32).

-Fetihname-i Diyar-ı Arab: I. Selim devrinin bir parçasını anlatan manzum-mensur bir eserdir (LEVEND 1956: 33).

-Şuhudî'nin Şahnamesi, 4000 beyitlik manzum bir eserdir (BABİNGER 1982: 61; TEKİNDAG 1970: 229).

-Seyyid Mehmed'in Selimnamesi (TEKİNDAG 1970: 229).

II. Farsça Selimnameler:

1. İdris-i Bitlisî'nin Selimnamesi:

Kayıtlarda adı Hakimüddin İdris b. Hüsameddin Ali olarak geçmektedir. Bitlisli olması sebebiyle daha çok İdris-i Bitlisî diye anılmaktadır. Osmanlı hanedanının başlangıcından II. Bayezid devrinin ortalarına kadar anlattığı *Heşt Behişt* adlı sekiz Osmanlı padişahının Farsça tarihini de yazarıdır. İdris-i Bitlisî, önce Akkoyunluların sarayında Uzun Hasan'ın oğlu Yakup Bey'in maiyetinde kâtip olarak çalışmış, 1485'te II. Bayezid'in dikkatini çekmiş, 1501 yılında İran'dan kaçarak Osmanlı hükümdarının maiyetine girmiştir. (KARTAL 2002: 126). Daha sonra I. Selim'in maiyetinde İran seferine katılmış ve Doğu Anadolu bölgesi Osmanlı topraklarına katılmasında büyük katkıları olmuştur (BURSALI 1975: 68; TEKİNDAG 1970: 204). Hükümdarla Mısır seferine de katılmış, 1521 yılında İstanbul'da vefat etmiştir.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/8 Fall 2009*

İdris-i Bitlisî bizzat hükümdarın emriyle *Heşt Behişt* tarzında Farsça bir *Selimname* kaleme almıştır. Selim'in doğuşundan, vali olmasından ve Gürcülerle olan savaşlarından kısaca bahseden eser onun tahta çıkmasından 1518 yılına kadar olan olayları anlatmaktadır. İdris'in 1521 yılında ölümü üzerine eser tamamlanamamıştır. İdris'in hazırladığı müsveddelerin çoğu kaybolmuş, kaybolmayan birkaç tanesi de Kanunî'nin emriyle oğlu Ebu'l-Fazl Mehmed Efendi tarafından bir araya getirilerek temize çekilmiştir (TEKİNDAG 1970: 205). Eserdeki 1518 yılından hükümdarın ölümüne kadarki boşluk da Ebu'l-Fazl Mehmed Efendi tarafından doldurulmuştur.

Farsça olarak yazılan bu eser nesir olmasına rağmen yer yer olayların özetleri manzum olarak verilmiştir. Olayları tafsilâtlı bir biçimde anlatan bu eser devri için ana kaynaklardan biridir ve daha sonraki yazarlar tarafından sık sık kullanılmıştır (UĞUR 1978: 370). Eser Hicabi Kırılgiç tarafından doktora tezi olarak hazırlanmış, (KIRLANGIÇ 1995) daha sonra Türkçe çevirisiyle Kültür Bakanlığı tarafından yayımlanmıştır (KIRLANGIÇ 2001).

2. Şirazlı Edaî'nin Selimnamesi

Kanunî devrinin başlarında (1521-1522) vefat eden ve asıl adı Behâuddin Ali olan Edaî aslen Şirazlıdır. Selimnamesinin "Sebebi telif" bölümünde Şiraz'dan ayrılarak birçok yeri gezdiğini, Hindistan, Mekke ve Medine'den sonra Anadolu'ya geldiğini ayrıntılı bir şekilde anlatmaktadır. *Şehname-i Selim Hanî* adıyla bilinen 2670 beyitlik Farsça manzum bir Selimname yazmıştır (KARTAL 2002: 120-121). Farsça olarak yazılan bu eser Türkçeye de çevrilerek Abdüsselam Bilgen tarafından doktora tezi olarak hazırlanmış, fakat basılmamıştır (BİLGİN 1987).

3. Kadızade (Kebir b. Üveyz)'nin Selimnamesi:

Kadızade olarak bilinen Kebir b. Üveyz, Yavuz Sultan Selim ile birlikte Mısır seferine katılmış, Seyyid Emir Sadreddin Mehmed'in teşvikiyle Farsça bir *Selimname* (veya *Gazavât-ı Sultan Selim*) yazmıştır. Eserde Mısır seferi teferruatlı bir şekilde anlatılmış, İstanbul'dan Mısır'a gidip gelene kadarki bütün menziller kaydedilmiştir. Yazar eserini oluştururken gözlemlerine dayanması yanında Mısır seferinin ruznamecisi Haydar Çelebi'nin Ruzname'sine de başvurmuştur (TEKİNDAG 1970: 218-219).

4. Ebu'l-Fazl Mehmed Efendi'nin Selimşahnamesi:

Yazar, İdris-i Bitlisî'nin oğludur. Kanunî devrinde önce divan defterdarı, sonra da Rumeli defterdarı olmuştur. 1579'da İstanbul'da vefat etmiştir.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/8 Fall 2009*

Babasının yazdığı ve eksik bıraktığı Selimnameye zeyil yazarak tamamladığı gibi kendisi de çoklukla babasının anlattıklarına bağlı kalarak bir *Selimşahname* yazmıştır. 46 destan hâlinde yazılan *Selimşahname*, I. Selim'in tahta geçmesiyle başlayıp ölümüne kadarki hayatını anlatmaktadır. Farsça yazılan eser manzum-mensur karışıktır. Eser 1567 yılında tamamlanmıştır (TEKİNDAG 1970: 226-228).

5. Ârifi'nin Selimnamesi:

Ârifi, Kanunî'nin şehnamesici Fethullah Ârif Çelebi'dir. tamamlanmamış, Farsça manzum bir Selimname yazmıştır. Eser I. Selim ile Kanunî'nin ilk yıllarını anlatmaktadır. Şairin eserini tamamlamadan öldüğü sanılmaktadır (LEVEND 1956: 31).

III. Arapça Selimnameler

1. Ali b. Muhammed el-Lahmî'nin Selimnamesi

Arapça kaleme alınmış mensur bir eserdir. Eser, Ed-Dürrü'l-Maşân fî Sireti'l-Muzaffer Selim Han adını taşımaktadır. Mısır seferi teferruatlı olarak anlatılmaktadır. Yazar eserini Mısır seferinden hemen sonra 1517 yılında yazmıştır. Anlatılanlar diğer Selimnamelerle paralellik göstermektedir (TEKİNDAG 1970: 219-220; ATEŞ 1937-1938: 14).

2. Eş-Şeyh el-Muhaddis Carullah b. Fahdi'l-Mekkî'nin Selimnamesi

Arapça olarak yazılmış bu eserin asıl adı *El-Cevarihü'l-Hisan fî Menakibi's-Sultan Süleyman b. Usman*'dir. 1521 yılında yazılarak Kanunî'ye ithaf edilen bu eser Selimname biçiminde yazılmıştır (TEKİNDAG 1970: 230).

B) II. Selim devrini anlatan Selimnameler:

Yukarıda ele aldığımız Selimnamelerin tamamı I. Selim devrini anlatmaktaydı. Oysa elimizde II. Selim'in hayatını anlatan bir Selimname'nin bulunması bu adla anılan eserlerin yalnız I. Selim için yazılmadığını, II. Selim için de yazılmış olduğunu göstermektedir. Aşağıda verdiğimiz Vusulî'nin Selimnamesi dışında, II. Selim devrini yine Selimname adı ile ele alan ve görme imkânı bulamadığımız, bir nüshası yurt dışında tespit edilen bir eser daha bilinmektedir (ÖZTÜRK 1987: 14).

1. Kazasker Vusulî Mehmed Çelebi'nin Selimnamesi:

Vusulî Mehmed Çelebi, II. Selim'in şehzadelğinde onun kapıcıbaşısı olan Abdullah Ağa'nın oğludur. II. Selim, Konya ve Kütahya sancakbeyi olduğunda Vusulî'yi bu sancaklarda kadılığa

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/8 Fall 2009

getirmiştir. II. Selim'in tahta geçmesiyle Bursa kadılığına tayin edilmiş, ardından İstanbul kadısı olmuştur. Daha sonra Anadolu kazaskerliği görevine getirilen Vusulî, üç defa İstanbul kadılığı yapmıştır (ÖZTÜRK 1987: 10).

Vusulî'nin II. Selim'in yakınında bulunması ve olaylara hâkim olması sebebiyle, esirinin tarihî değeri oldukça yüksektir. Yazar, bazı konularda diğer kaynaklardan ayrılmaktadır. Ayrıca II. Selim devrini anlatan kaynakların az olması bu eserin değerini daha da artırmaktadır (ÖZTÜRK 1987: 14-15). Ayrıca bütün olayların tarihinin verilmesi ve olaylara sık sık tarihler düşürülmesi de önemlidir.

Vusulî'nin iki nüshası tespit edilen Selimnamesi mensur olmasına rağmen çok sayıda manzum parça da bulunmaktadır. Eser boyunca mısra, beyit, nazım, kıt'a, mesnevi gibi başlıklar altında çeşitli uzunluklarda manzum metinler yer almaktadır. Eserde olaylar II. Selim'in şehzadelikinden başlar; tahta geçmesi, devrinin olayları, ölümü ve III. Murad'ın tahta geçmesiyle tamamlanır.

II. Selim devri olaylarını anlatan ve Selimname adıyla bilinen elimizdeki bu tek eser Necdet Öztürk tarafından yayımlanmıştır (ÖZTÜRK 1987).

Sonuç

Günümüzden yıllar önce Şehabeddin Tekindağ tarafından "Selim-nâmeler" adıyla bilimsel bir makale yayımlanmış ve eserler orada değerlendirilmişti. Aradan geçen kırk yıllık sürede bu eserlerin birçoğu üzerinde yüksek lisans ve doktora tezleriyle yeni bilimsel çalışmalar yapıldı ve bazıları yayımlandı. Bu çalışmada, Selimnameler üzerinde yapılan basılmış ve basılmamış kaynaklar ulaşılmış, eserler hakkındaki bilgilerin metinlere dayanarak verilmesine dikkat edilmiştir. Türk tarihi için birinci derecede kaynak teşkil eden bu eserlerin kalanlarının da bilimsel yayınlarının bir an önce yapılması gerekir.

KAYNAKÇA

ARGUNŞAH, Mustafa (1986), *Şükrî'nin Selim-nâmesi ve Eserdeki Doğu Türkçesi Unsurları*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi].

ARGUNŞAH, Mustafa (1988), "Şükrî-i Bitlisî, Selim-nâmesi ve Eserin Dili", *Türk Dünyası Araştırmaları*, S. 55, ss. 51-70.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/8 Fall 2009*

-
- ARGUNŞAH, Mustafa (1997), *Şükri-i Bitlisi, Selim-nâme*, Erciyes Üniversitesi Yay., Kayseri.
- ATEŞ, Ahmet (1937-1938), *Selimnâmeler*, İstanbul Üniversitesi, Türkiyat Enstitüsü, Tr. 31 [Yayımlanmamış öğrenci travayı].
- ATSIZ (1966), “Kemalpaşa-oğlu’nun Eserleri”, *Şarkiyat Mecmuası*, C. VI, İstanbul, ss. 71-112.
- BABİNGER, Franz (1982), *Osmanlı Tarih Yazarları ve Eserleri*, [Çev. Çoşkun Üçok], Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay., Ankara.
- BİLGİN, Abdüsselam (1987), *Adâ’î-yi Şîrâzî ve Selim-nâmesi* [Araştırma, Metin ve Çeviri], Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara [Yayımlanmamış doktora tezi].
- BURSALI Mehmet Tarih Efendi (1975), *Osmanlı Müellifleri 1299-1915*, C. 3, Meral Yay., 3. bs., İstanbul.
- ÇUHADAR, İbrahim Hakkı (1988), *Sücûdî’nin Selim-nâmesi*, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi].
- JANSKY, Herbert (1929), “Die Chronik des Ibn Tulun als Geschichtsquelle über den Feldzug Sultan Selim’s I, gegen die Mamluken”, *Der Islam*, C. XVIII, Wien, ss. 23-33.
- KARTAL, Ahmet (2002), “Yavuz Sultan Selim Dönemi Edebiyatı”, *Araştırmalar – İnsan Bilimleri Araştırmaları*, Yıl: 4, Sayı: 7-8, ss. 105-152.
- KIRLANGIÇ, Hicabi (1995), *İdrîs-i Bidlîsî, Selim Şah-name*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara [Yayımlanmamış doktora tezi].
- KIRLANGIÇ, Hicabi (2001), *İdrîs-i Bidlîsî, Selim Şah-name*, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara.
- KÖKOĞLU, Ali (1994), *Kemal Paşa-zâde’nin Selim-nâmesi*, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi].
- LEVEND, Ağâh Sırrı (1956), *Gazavât-nâmeler ve Mihaloğlu Ali Bey’in Gazavât-nâmesi*, Ankara.
- ÖZTÜRK, Necdet (1987), “Kazasker Vusuli Mehmed Çelebi ve Selim-nâme’si”, *Türk Dünyası Araştırmaları*, S. 50 (Ekim 1987), ss. 9-108.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/8 Fall 2009*

- PARMAKSIZOĞLU, İsmet (1953), “Üsküplü İshak Çelebi ve Selimnâmesi”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi*, C. III, S. 5-6 (Eylül 1951-Mart 1952), İstanbul, ss. 123-134.
- PARMAKSIZOĞLU, İsmet (1992), *Hoca Sadeddin Efendi, Tacü't-Tevarih*, IV, Kültür Bakanlığı Yay., 3. bs., Eskişehir.
- SAVAŞ, Hamdi (1986), *İshak Çelebi ve Selim-nâmesi*, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri [Yayımlanmamış doktora tezi].
- SEVERCAN, Şefaettin (1988), *Keşfi'nin Selim-nâmesi*, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi].
- SEVERCAN, Şefaettin (1996), *Kemal Paşa-zâde, Tevârih-i Âl-i Osman*, X. Defter, TÜRK Tarih Kurumu Yay., Ankara.
- SPEİSER, Marie Thérèse (1946), *Das Selimname des Sa'dî b. 'Abd ül-Müte'âl* (übersetzung), Zürich, 1946.
- STEİDL, A. (1942), “Die Wiener Handschrift des Selimî-nâme von Şükrî”, *Wiener Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes*, Wien, ss. 180-233.
- TEKİNDAG, M. C. Şehabeddin (1970), “Selim-nâmeler”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Entitüsü Dergisi*, Sayı: 1 (Ekim 1970), İstanbul, ss. 197-230.
- TURAN, Şerafettin (1991), *İbn Kemal, Tevârih-i Âl-i Osman VII. Defter*, TTK, Ankara.
- UĞUR, Ahmet (1978), “Selim-nâmeler”, *Ankara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Dergisi*, C. XXII, Ankara, ss. 367-380.
- UĞUR, Ahmet (1984), “Osmanlı Tarihçiliğinde Selim-nâmelerin Yeri”, *Erciyes*, Sayı: 73-74 (Ocak-Şubat), s. 28, 4.
- UĞUR, Ahmet (1985), *The Reign of Sultan Selîm I in the Light of the Selîm-nâme Literature*, Klaus Schwarz Verlag, Berlin.
- UĞUR, Ahmet (1987), *İbn-i Kemal*, Kültür ve Turizm Bak. Yay., İzmir.
- UĞUR, Ahmet-ÇUHADAR, Mustafa (1990), *Celâl-zade Mustafa, Selim-nâme*, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara.
- UĞUR, Ahmet-ÇUHADAR Mustafa, GÜL, Ahmet (1995), Şükrî-i Bitlisî, *Selîm-nâme*, İsis Yay., İstanbul.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/8 Fall 2009*

UĞUR, Ahmet (1997), *İbn Kemal, Tevârih-i Âl-i Osman, 8. Defter*,
Türk Tarih Kurumu Yay., Ankara.